

Field : Language Education

Type : Review Article

Received: 03.03.2016 - *Accepted*: 09.06.2016

Yabancı Dil Olarak Arapça Öğretiminde Kısa Öykünün Yeri¹

Abdualmuttalip İŞİDAN

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, TÜRKİYE

E-Posta: muttalipsisidan@gmail.com

Öz

Yabancı dil öğretiminin nasıl yapılacağı tarih boyunca tartışma konusu olmuştur. Bu amaçla birçok yöntem ve teknik geliştirilmiş ve kullanılmıştır. Dil öğretiminde yöntemlerin kullanılması öğrencinin başarıya ulaşmasında daha etkili olmuştur. Bu nedenle geliştirilen her bir yeni yöntem diğer yöntemin eksikliğini kapatmak amacıyla geliştirilmiştir. Bu bağlamda kısa hikâyeye dil öğretimi de yapılmaktadır. Yabancı dil öğretiminde kısa öykünün kullanılması dili canlı ve etkin hale getirmektedir. Çünkü kısa hikâye aracılığıyla dil öğretimi dört dil becerisinin olan dinleme okuma konuşma ve yazma becerilerinin gelişmesine katkı sağlayacaktır. Bu çalışmada ise yabancı dil olarak Arapça öğretiminde kısa hikâyenin yeri ele alınacak ve kısa hikâyelerin öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine nasıl katkı sağlayacağına yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kısa hikâye, Arapça, yabancı dil öğretimi

¹ Bu makale, 13-15 Nisan 2016 tarihlerinde Kazakistan'da yapılan 5. Uluslararası Bilim Kültür ve Spor Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

The Place of Short Story in Teaching Arabic as a Foreign Language

Abstract

Teaching has been debated throughout the history. For this purpose several techniques have been developed and used. The use of methods in language teaching has been more effective in students achievement. Therefore the each new method was developed to close the missing of other method. In this context, language teaching through short stories is done. The use of short stories in language teaching makes it alive and effective. Because teaching language through short stories will contribute to development of reading, writing, speaking and listening skills. In this study, the place of short stories in teaching Arabic as a foreign language and how the short stories will contribute to students language skills will be discussed.

Keywords: Short story, Arabic, teaching foreign language

Giriş

Toplumlararası iletişimin vazgeçilmez bir unsuru olan yabancı dil tarih boyunca önemini korumuştur. Çünkü farklı toplumlar birbirleriyle iletişim kurmak için yabancı dile ihtiyaç duymuşlardır. Bu da yabancı dil öğrenmenin gerekliliğini beraberinde getirmiştir. Bu nedenle yabancı dilin en iyi şekilde nasıl öğretileceği sürekli tartışılmıştır. Bu bağlamda birçok yöntem geliştirilmiş ve kullanılmıştır. (Memiş, Erdem, 2011). Ancak bu yöntemlerden verimli sonuçların elde edilmemesi eksiksiz bir yöntem arayışı içine sokmuştur. Bu kapsamda dil öğretiminde ilk kullanılan yöntemlerden olan Dilbilgisi ve Çeviri Yönteminde edebi türlere ağırlık verirken daha sonra geliştirilen yöntemler edebi metinlerden çok günlük dile ağırlık vermiştir. Ancak 1980'li yıllardan itibaren tekrar edebiyatla dil öğretimine doğru bir kayma olmuştur (Erten ve Razi, 2007).

Çalışmasında edebiyatı toplumun aynası olarak tanımlayan Prasad, (2015) dil nüanslarını çözmekte zorlanan yabancı dil öğrencileri için edebiyatın olmazsa olmazlardan olduğunu ifade etmektedir. Dil öğretiminde edebi metinlerin kullanımı sadece okumaya katkı sağlamamaktadır. Bunun yanı sıra yazma, konuşma, dinleme gibi temel dil becerilerinin gelişmesine de katkı sağlamaktadır (Pourkalhor ve Kohan, 2013). Ayrıca yabancı dil öğrenenler öğrenilen dilin kültürünün yansımaları olan edebiyat aracılığıyla o dilin kültürünü de öğrenirler.

Lazar, (1993) yabancı dil öğretiminde edebiyat kullanımının önemsenmesinin nedenlerini şu şekilde sıralamaktadır:

- 1- Edebiyat motive edicidir.
- 2- Özgün materyallerden oluşur.
- 3- Öğrencilerin başka kültürü anlamasına yardımcı olur.
- 4- Dil edinimi için teşvik edicidir.
- 5- Öğrencilerin yorumlama yeteneklerini geliştirir.
- 6- Öğrencileri duygu ve düşüncelerini anlatmaya teşvik eder.

Edebiyatın yabancı dil öğretiminde şiir, drama, roman ve kısa hikâyeye gibi edebi türlerden yararlanılmaktadır. Bu çalışmada da dünya bankası verilerine göre 386 milyon nüfusa sahip olan 22 ülkeden oluşan Arap Dünyası tarafından kullanılan Arapçanın öğretiminde kısa hikâyenin yeri ele alınacaktır.

Yabancılara Arapça Öğretiminde Kısa Öykü

Edebi türlerden kısa öykü açısından oldukça zengin olan Arapçanın öğretiminde kısa öykünün kullanılması Arapça öğretimine önemli ölçüde katkı sağlayacaktır. Arapça öğretiminde kısa öykü kullanılmasının sağlayacağı faydaları şu şekilde sıralayabiliriz:

1- Öykülerin Kısa Olması

Dünyada 23 ülkede ve 450 milyondan fazla kişi tarafından konuşulan Arapçanın öğrenmesi oldukça zordur (BBC, 2016). Bu nedenle Arapçanın öğretiminde uzun ve yorucu metinler yerine kısa öykü metinlerinin kullanılması öğrencilerin Arapça öğrenmeye yönelik

endişelerini azaltacaktır. Bir kısa öykü dersin akışına göre bir ya da iki ders saatinde bitebilir. Bu da Arapçayı öğrenen öğrencileri hem sıkmaz hem de daha az korkutucu metinler olur (Silva, 2001).

2- Dört Dil Becerisinin Gelişmesine Katkı Sağlaması

a- Okuma Becerisi

Öğrencilerin seviyelerine uygun olarak seçilmiş öykülerin öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda öğrencilerle yapılacak olan okuma aktiviteleri okuma açısından zor bir dil olan Arapça okuma becerilerini geliştirecek ve burada öğrenilecek yeni kelimeler öğrencilerin kelime dağarcığının gelişmesine katkı sağlayacaktır.

b- Yazma Becerisi

Arapça Latin alfabesinden farklı bir alfabeye sahiptir. Bu yüzden Arapça öğrenenler yazma becerisinde zorlanabilirler. Bu nedenle öğrencilere yazma aktivitelerinin yaptırılması öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeleri açısından önemlidir. Yazma becerisi için öğrencilere öyküdeki karakterler arasında geçen diyalog yazdırılabilir, öykünün sonunu farklı bir tamamlamaları istenebilir, öykünün özetini yazmaları istenebilir (Erkaya, 2005)

c- Konuşma Becerisi

Okuma ve yazma becerilerinin yanı sıra konuşma becerisi de oldukça zor alan ve konuşma pratiğine ihtiyaç duyan bir dil olan Arapçanın konuşma becerisinin geliştirilmesi için derste işlenen kısa öykü bağlamında aktiviteler yapılabilir (outinafrica.org, 2016). Derste öğrencilerinden sözlü olarak öykünün karakterleri arasında sözlü olarak diyalog yapmaları istenebilir, öykü hakkında konuşmaları istenebilir, öyküyü sözlü olarak tamamlamaları istenebilir.

d- Dinleme Becerisi

Dinleme becerisi, konuşma esnasındaki düşünceleri anlamak, aralarındaki bağı kurmak, konuşulanları değerlendirmek açısından oldukça önemlidir (Barın, 2002). Bu bağlamda bunları gerçekleştirmek amacıyla dinleme becerisine önem verilmesi gerekmektedir. Öğrencilere derste işlenen öyküden bir bölüm dinletilip buradan sorular sorulabilir, ya da dikte yaptırılabilir.

3- Öğrencileri Motive Edici Olması

Öykülerdeki giriş gelişme sonuç bölümleri öğrencilerin öyküyü okuyup anlaması için teşvik edicidir. (Elliot, 1990) Bir öyküde olayların başlaması daha sonra olayların gelişmesi ve sonucunda ne olacağına ilişkin merak uyandırması öğrencilerin öyküyü okuması için motive edicidir.

4- Kültürü Yansıtması

Yabancı dil öğrencileri öğrendikleri dilin konuşulduğu ülkeyi ziyaret etmek, kültürünü öğrenmek isteyebilirler. Ancak bu her zaman mümkün olmayabilir. Bu durumda konuşulan dilin kültürünü yansıtan edebiyattan istifade edilebilir. (Collie ve Staler, 1987) Arapça

öğrenenler için de bu geçerlidir. Arapça öğrenenlerin Arap kültürünü tanımaları, Arap toplumunun yaşam tarzına ait bilgi sahibi olmaları kısa hikâyeler aracılığıyla olabilir. Çünkü Arapça yazılmış kısa hikâyeler Arap toplumunun kültürünü yansıtmaktadır.

5- Öğrencilerin İlgi Alanlarına Göre Farklı Konularda Öykü Seçme İmkânı Olması

Öğrencilerin seviyelerine, sosyal durumlarına göre ilgi alanları farklılık gösterebilir. Bir öğrencinin ilgisini çeken bir öykü diğerinin ilgisini çekmeyebilir. Öğrencilerin ilgisini çekebilecek konu bulma açısından öyküler oldukça geniştir. Çünkü her grubunun ilgisini çekebilecek farklı alanlarda öyküler bulmak mümkündür.

6- Her Düzeye Uygun Öykülerin Bulunması

Edebi metinler yoluyla yapılan yabancı dil öğretiminde öğrencilerin seviyesine uygun metnin seçilmesi çok önemlidir. Seçilen metinlerin öğrencilerin okuyup anlayabileceği düzeyde olması gerekir (Ghasemi, Hajizadeh, 2011). Bu açıdan öğrencilerin seviyesine göre öykü bulma konusunda sıkıntı yoktur. Çünkü farklı seviyelerde öyküler bulmak mümkündür.

Sonuç

Her seviyede öğrenci için uygun olan, dilin kültürünün öğrenilmesine katkı sağlayan ve öğrenciler motive edici ve eğlenceli olan kısa öykü Arapçanın öğretilmesine önemli katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda kısa öykülerin Arapça öğretiminde daha etkili kullanılmasına aşağıdaki öneriler katkı sağlayabilir:

- Seçilen öykülerin öğrencilerin seviyesine uygun olması
- Öykülerin öğrenciyi sıkacak kadar uzun olmaması.
- Öykülerin konuları öğrencilerin ilgilerine göre seçilmesi
- Öykülerin işlenmesi esnasında kültürel öğelere vurgu yapılmalı
- Öykülerin daha etkili bir şekilde işlenmesi için öyküye başlamadan önce ve başladıktan sonra öyküyle bağlantılı aktiviteler yapılmalı.
- Dört dil becerisi de kullanmaları öğrencilere imkân verilmesi

KAYNAKÇA

- Collie J., S. Slater (1987). Literature in the language classroom: A resource book of ideas and activities. Cambridge: CUP.
- Elliot R. (1990). Encouraging reader-response to literature in ESL situations in *ELT Journal*. 44 (3):191-198.
- Eren Z. (2009). The use of short-story in teaching English to the students of public high schools. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 26: 41-47.
- Erkaya O. R. (2005). Benefits of using short stories in the EFL context. The Asian EFL Journal, 11: 1-6
- Erten, İ. H., & Razi, S. (2007). Yerelleştirme ve okuduğunu Anlama. Yabancı dil eğitimi bölümlerinde edebiyat öğretimi, 162-176. Ankara: Anı.
- Ghasemi P., Hajizadeh R. (2011). Teaching L2 reading comprehension through short story. 2011 International Conference on Languages, Literature And Linguistics IPEDR. 26: 69-73.
- Khatib M., Seyyedrezai S. H. (2013) Short story based language teaching: A literature-based language teaching method. 2(2): 155-159.
- Krishna T. M., Sandhya K. (2015). The impact of short stories on teaching of English. Journal Of English Language And Literature 2(4): 58-62.
- Lazar G. (1993). Literature and language teaching: A guide for teachers and trainers. Cambridge: CUP.
- Memiş M. R., Erdem M. D. (2013). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler, kullanım özellikleri ve eleştiriler. Turkish studies - International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic. 8(9): 297-318.
- Özcan M. (2011). Yabancı dil öğretiminde öykü kullanımı. e-Journal of New World Sciences Academy. 6(3): 2133 – 2147
- Pourkalthor O., Kohan N. (2013). Teaching reading comprehension through short stories in advance classes. Asian Journal Of Social Sciences and Humanities. 2(2): 52-60.
- Prasad A B. R. (2015). Teaching English language through literature. International Journal Of English Language, Literature And Humanities. 3(7): 57-62
- Reading Arabic hard for brain, 05.05.2016 tarihinde <http://www.bbc.com/news/health-11181457> adresinden erişildi.
- Silva B. R. (2001). Using literary texts in ESL classroom. Revista De Ciencias Humanas. 1(2): 171 – 178.
- Why is learning Arabic so hard, 05.06.2016 tarihinde <http://outinafricaride.org/why-is-learning-arabic-so-hard/> adresinden erişildi.